

МАЦЕЛЮХ Ярослав Павлович (27. 10. 1942, с. Цетуля Яворів. р-ну Львів. обл.) — живописець, художник монументального мистецтва. Брат [О. Горинь](#) та [Б. Мацелюха](#). Закін. Львів. інститут прикладного та декоративного мистецтва (1966; викл. [І. Гуторов](#), [Р. Сельський](#)). Відтоді працював у Львові: на худож.-вироб. комбінаті; 1994–97 — викладач рисунку і пластич. анатомії Укр. академії друкарства. На творчій роботі. Учасник міських, обл., всеукр. худож. виставок від 1968. Персон. — у Львові (2002). У ранній період перебував під впливом творчості [О. Архипенка](#) («Свято», 1968; «Пробудження», 1971; «Мадонна Космосу», 1972). У викритті потвор. виявів тоталітар. комуніст. режиму звертався до засобів конструктивізму, метафор і символів («У надійних руках», 1967; «Комбінат», 1969; «Машина», 1970; «Спрут», 1976). Пізніше, орієнтуючись на здобутки мистецтва епохи Відродження, творчість іспан. художника Ель Греко й модерне мистецтво 20 ст., знайшов власну образотворчу мову зі стильовими ознаками неоромантизму, характерного для творчості М. після проголошення Україною незалежності («Україна воскресла», 1991; «Україна іде», 2002). М. — митець широкого твор. діапазону, автор монум.-декор. мозаїк в інтер'єрах і на фасадах споруд; портретів видат. діячів культури («І. Франко», 1997; «Т. Шевченко», 1998; «М. Шашкевич», 1999), портрет. композицій («В. Стус», 1995; «Леся Українка», 1996; «Художник і муза звинувачують», 1999; «Руська трійця», 2002; «С. Крушельницька», 2006); пейзажів Львова, Седнева

(Черніг. обл.), Карпат; натюрмортів і картин на ліричні, міфологізов., реліг., істор. теми. Творчість М. пов'язана з історією рідного народу, роздумами про його минуле, сучасне та майбутнє. В істор. сюжетах на укр. тематику передав незламність нац. духу, боротьбу з темними силами зла — насильства й поневолення («Дві сили», 1969; «На зламі віків», 1976; «Останній день весни», 1977). Ідей. спрямованістю і пошуками нових форм вираження малярство М. споріднене з духом нац.-культур. й суспільно-політ. руху шістдесятництва. Виконав худож.-декор. оформлення санаторію «Пролісок» (м. Моршин Стрий. р-ну Львів. обл., 1979). Деякі роботи зберігаються у Львів. галереї мистецтв, Музеї Леся Курбаса (м. Самбір), Музеї-садибі М. Шашкевича (с. Нестаничі Радехів. р-ну; обидва — Львів. обл.).

Основні твори

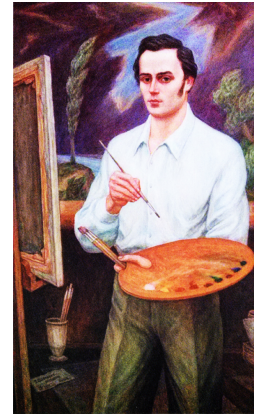
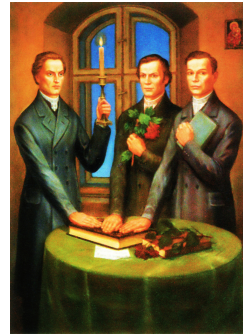
«Повернення», «Сім'я» (обидва – 1968), «Тривога» (1969), «Зажурилась Україна» (1970), «Голгофа» (1971), «Ансамбль Успенської церкви у Львові» (1976), «Камера» (1978), «Г. Левицька» (1984), «Ратуша у Львові» (1991), «Патріарх Йосиф Сліпий» (1994), «Ісус Христос» (1997), «Вид на Чорногорю», «І. Калинець» (обидва – 1998), «Автопортрет із музою» (1999), «Т. Шевченко у майстерні» (2015).

Рекомендована література

1. Горинь Б. Дві сили // Дзвін. 1997. № 2;
2. Його ж. Протиборствуючі сили у творчості Ярослава Мацелюха // Мацелюх Б., Мацелюх Я. Двокрилля: поезія, живопис. К., 2000;
3. Барандій М. Двокрилля братів Мацелюхів // За вільну Україну. 2002, 14 серп.;
4. Процева О. України син: До 60-ліття від дня народж. Я. Мацелюха // Там само. 8–9 листоп.;
5. Дацко В. Яворова віть: Літопис рідного краю у життєписах. Л., 2009;
6. Мацелюх Б., Мацелюх Я. Україна іде. К., 2012;
7. Мацелюх Б., Мацелюх Я., Горинь О. Безодня і вершини: поезія, спогади, живопис, вишиті рушники. К., 2016.

[Б. М. Горинь](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Мацелюх Ярослав Павлович / Б. М. Горинь // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65819>. - Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).